

Informatienota voor de raad

Datum 9 februari 2022

Onderwerp	Motie beter beroep op bijstand
Versienummer	V1.0

Portefeuillehouder Dorrit de Jong

Informant Eva Molendijk
Afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling
Telefoon 038 498 2824
Email E.Molendijk@zwolle.nl
Bijlagen n.v.t.

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

de voorgestelde wijze van uitvoering en daarmee de afdoening van de motie beter beroep op bijstand.

Datum 9 februari 2022

[Toelichting op het voorstel](#)

Inleiding

In het voorjaar 2021 is een landelijk rapport 'niet-gebruik algemene bijstand' van de Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid, uitgebracht. Daaruit blijkt dat ruim één derde van de huishoudens, die recht heeft op bijstand, daar geen gebruik van maakt. De Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) bepleit een vervolgonderzoek, hetgeen het college steunt.

In de motie 15-2 beter beroep op bijstand vraagt u om al een begin te maken met het aanpakken van dit probleem door een aantal maatregelen (verder) op te pakken. Het betreft de onderstaande maatregelen:

- Aanvragen tot een uitkering niet te ontmoedigen of belemmeren, maar juist helpend en ontzorgend hulp te verlenen aan mensen die (mogelijk) een beroep op bijstand (kunnen) doen.
- In de bestaande communicatiekanalen van de gemeente (persoonlijke contacten, website, sociale media, maar vooral ook de gemeentelijke informatieverstrekking via de lokale huis aan huis bladen) aandacht te schenken aan dit specifieke probleem.
- Bij de nog te houden Zwolse Wegwijsbeurs ook dit onderwerp nadrukkelijk kenbaar te maken.
- Na het genoemde aanvullend onderzoek (of zoveel eerder als mogelijk) te bezien wat nog meer nodig is om dit probleem aan te pakken.

Toezegging

Bij de vergadering van 13 september 2021 is aan u toegezegd, de hierboven genoemde vier maatregelen (verder) op te pakken. Met deze raadsinformatienota informeren we u over de voorgestelde wijze van afdoening.

Kernboodschap

Het verhogen van het bereik van de armoedevoorzieningen is een van de doelstellingen van het inkomensbeleid. Lang niet iedereen die recht heeft op bijstand of toeslagen of een minimaregeling vraagt deze daadwerkelijk aan. Sommige mensen omdat ze niet weten dat zij er recht op hebben, andere uit principe en soms is het een kwestie van angst. Bang om een fout te maken en daardoor in de problemen te komen of als fraudeer gezien te worden.

Communicatie is hierbij van groot belang. Onze communicatie is dan ook gericht op een positieve insteek, gebaseerd op vertrouwen en simpele teksten. Hierbij maken we gebruik van een communicatieplan, input van onze communicatieadviseur, ervaringsdeskundige en het Versimpelteam. Wij zetten verschillende instrumenten in om het gebruik van de minimavoorzieningen te verbeteren. Denk aan het gericht aanschrijven van inwoners als we denken dat zij ergens recht op hebben. We creëren verbinding tussen de verschillende regelingen en informeren inwoners die gebruik maken van één van de regelingen ook over de andere regelingen die mogelijk relevant voor hen zijn. We zetten in op proactieve en dus preventieve communicatie. We zoeken verbinding met ketenpartners in onze communicatie-aanpak. Onze communicatie is inclusief. We proberen alle inwoners van Zwolle aan te spreken met onze communicatie. De communicatie is op max. b1 taalniveau. Beeldgebruik is een afspiegeling van de samenleving. Onze communicatiemiddelen sluiten aan bij de doelgroepen. We spelen we in op actualiteiten, thema-dagen en relevante campagnes.

Datum 9 februari 2022

Tenslotte is preventieve handhaving bij het uitvoeringsplan Handhaving in het Sociaal Domein een speerpunt. In essentie is dat communicatie gericht op gedragsbeïnvloeding. Dat begint al bij de voorlichting over bijstand en de informatie bij de aanvraag.

Consequenties

In de afgelopen periode hebben wij verschillende additionele instrumenten ingezet. Een aantal lichten we hieronder toe.

WerkloonT

Uit het onderzoek van Inspectie Sociale zaken en Werkgelegenheid bleek dat een grote groep niet-gebruikers, huishoudens zijn met een inkomen tussen 20% en 100% van de bijstandsnorm. De rechthebbende groep met inkomen heeft recht op een gedeeltelijke uitkering die het inkomen aanvult tot de bijstandsnorm.

Het eerste kwartaal van dit jaar starten we bij Tiem met het inzetten van de tool WerkloonT van Stimulansz. Met WerkloonT maken we inzichtelijk wat de financiële gevolgen voor mensen zijn als zij vanuit de bijstand (meer) gaan werken. Doordat de tool samenwerkt met BerekenUwRecht wordt ook meteen weergegeven op welke toeslagen en gemeentelijke regelingen een inwoner recht heeft. Op die manier kan WerkloonT ook ingezet worden om te onderzoeken welke aanvullingen op het inkomen mogelijk zijn. Hierbij helpen we (de) armoede(val) voorkomen.

Kwikstart: app voor jongeren

Sinds medio 2021 heeft Zwolle een app Kwikstart www.kwikstart.nl. Deze app (ook website) biedt jongeren van rond de 18 jaar praktische informatie op allerlei thema's. Een thema is dat zij recht hebben op bijstand als ze (tijdelijke) geen inkomen hebben. Bij de app wordt daar nadrukkelijk aandacht aan besteed.

Niet-gebruik blijkt namelijk het hoogst onder jongeren tot en met 26 jaar en neemt af naarmate de rechthebbende een hogere leeftijd heeft. Daarnaast constateert de Inspectie een hoge kans op niet-gebruik onder thuiswonende meerderjarige kinderen.

Zwolse Wegwijsbeurs

In mei 22 zal er een Zwolse Wegwijsbeurs worden georganiseerd, waar formele en informele zorg bij elkaar komen rondom het thema financiële krapte en alle mogelijke voorzieningen worden gepresenteerd. Het doel is om het netwerk te vergroten voor inwoner en professionals, zo ook om initiatieven in de stad beter aan elkaar te koppelen om teveel dubbelingen te voorkomen. Door inwoners laagdrempelig te verbinden met diverse organisaties zal men eerder durven vragen om hulp. We nodigen stadsbreed een groot publiek uit (in meerdere talen op diverse kanalen) zodat we bewoners kunnen vertellen over ondersteuningsmogelijkheden ook rondom de aanvraag bijstand en de daarbij horende voorzieningen. Vanuit Tiem zullen mensen aanwezig zijn om bewoners te helpen of te motiveren richting werk, al dan niet vrijwilligerswerk. Omdat iedere partij aanwezig is en bewoners direct met hulpverleners in gesprek kunnen, is dat laagdrempelig en geeft dit vertrouwen voor het vervolg. Professionals staan naast elkaar op het festival en horen ook van elkaar wat zij doen om

Datum 9 februari 2022

bewoners te helpen. Meerdere initiatieven kunnen een soort pitch doen om te vertellen wat ze voor de ander kunnen betekenen.

We willen graag meer verbinding in de stad, weten wat “we” doen en bewoners gemakkelijker kunnen doorverwijzen naar andere partijen.

Financiën

Meer gebruik van bijstand uitkeringen leidt tot hogere gemeente uitgaven. Het is niet eenvoudig in te schatten wat het effect is.

Communicatie

n.v.t.

Openbaarheid

ja

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

voorzitter, Peter Snijders

secretaris, Dick Emmer